

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A Népopera.

Decemberre tervezik a főváros legújabb és legnagyobb színházának: a *Népopera*-nak megnyitását. A színház tervezői: *Komor, Jakab* és *Márkus Géza* műépítők ma délutánra nagy társaságot hívtak meg, melynek bemutatták a Népopera rohamosan haladó, impozáns építkezését.

Megjelentek a székesfőváros részéről *Vaszilievics* János alpolgármester, *Antal Gyula* tanácsos, *Magyarevics* Mladen dr. tiszti főorvos, *Márkus Jenő* dr. és *Wittinger Gyula* dr. tanácsjegyzők, a Magyar Építőművészek Szövetségének, a Magyar Mérnök- és Építészegyesületnek tagjai nagy számmal, továbbá írók, művészek s a sajtó kiküldött képviselői, összesen körülbelül százan. Öt órakor gyülekeztek a színház földszinti vestibüljében, mely már teljesen tető alatt van, itt hallgatták *Márkus Géza* építőművésznek, majd *Kunvári* főmérnöknek, a vasszerkezet tervezőjének magyarázó előadását, majd az állványokon körüljárták az egész hatalmas épületet.

A *Népopera* a Tisza Kálmán-tér északnyugati sarkán, a Luther-utca mellett épül, teljesen szabadon, körülbelül ötven méternyire a házaktól. Az épület méretei már most is tisztán láthatók. Arányos, nagyszabású, monumentális színház készül, melynek külseje is elárulja befogadóképességét: a nézőtéren *háromezernél* több ember fog elférni.

A főhomlokzatnak nyugodt, görög karaktere van, némij modern stilizálással. A főbejáratot két pilon jelzi, föléje hatalmas háromszögletű oromfal emelkedik, mely a tetőzet vasszerkezetének eltakarására szolgál. Jobbra-balra két kisebb szárny kerül, a különféle bejárók (földszint, karzat, páholyok) részére, ezeket egy-egy rövid dóriai oszlopsor köti össze a főbejáróval. Az egész homlokzaton domború fríz vonul végig, görög alakokkal, melyeket *Berán* szobrász tervez. A homlokzat artisztikus, egyszerű, a rendes színházi sablontól elütő, és megsem keresett.

A nézőtér amfiteatrális: minden ülőhely szemben van a színpaddal. A földszint fölé egyetlen nagy karzat kerül; a földszint első sora tizenhárom méterrel, a karzat utolsó sora tizennyolc méterrel magasabb az utca szintjénél. A méretek itt a legimpozánssabbak: az egész nézőtér hossza negyvenhat méter, a színpad nyílása kilencedfél méter magas és tizen-nég méter széles. Mivel a nézőtér magassága körülbelül husz méter, a színpadnyílás fölött még egy több méter magasságú mező marad, melyet *Pór Bertalan* festőművész freskója fog díszíteni. A földszinten körülbelül 1650 ülés lesz. A páholyokat kétoldalt helyezik el, negyvennégy lesz összesen.

A tetőszerkezet mindvégig vasbeton, a vasváz a *Nicholson-gyárban* készült s már föl van állítva. Három nagy vaskötő hordja a terhet, 1800 mázsa teherbíróképesseggel (egy kisebb vashid kötője 1400, egy közuti hid kötője 1100 mázsát bír el). A vasbetonszerkezet teszi lehetővé, hogy a karzat minden oszlop vagy támasztópillér nélkül emelkedik a nézőtér fölé, hatalmas vasfogók tartják, melyek az épület főpilléreibe vannak beágyazva. Semmi sem bántja tehát a színpadra való kilátást.

A legmodernebb színháztechnikai szempontok szerint oldották meg a kijárók kérdését is. Bayreuthi és müncheni mintára *kétfelé*, jobboldalra és baloldalra osztották a közönséget, a nézőtér két felerésze el van választva, a mi a közönséget máris kettőssé osztja. Minden féloldalnak megint egy csomó ki-

járata van, a főkapu mögötti vesztibül pedig akkora, hogy benne jóformán elfér az egész publikum.

Pompás ujtás, hogy a szuterrén helyiségekben vendéglőt helyeznek el, melybe négy lejáró vezet az előcsarnokból. Az emeleti közönség számára is lesz vendéglő.

A színháznak dupla tetőzete lesz. A felső tető négy rétegből áll: parafából, betonsalakból, nemez-ből és bádogból. A nemez hőszigetelőképpen szolgál. A belső tetőt is szögezett parafalemezekkel borítják. A tervezők pompás akusztikát várnak a parafától.

A színpadon minden vasból és betonból való, ugyszintén az öltözőkben is. A tüzi veszedelem a képzelhető minimumra redukálódik: csak a legszükségesebb színpadi deszkaszerkezetek készülnek fából.

Mindebből látni, hogy a *Népopera* a főváros nagyszabású új színháza lesz, oly épülettel, mely bizonyára dicsőségére válik majd a talentummal előretörő fiatal magyar építőművészetnek.

* **(A színházak hírei.)** A *Vigszínház* nyári szünete ma ért véget. A szezonnyitó előadás szombaton lesz. Az *ezred apja* kerül színre *Pallay Rózi*, *Mészáros Giza*, *Haraszi Hermin*, *Makar Margit*, *Rónaszékiné*, *Vendrei*, *Tanay*, *Tapolczai*, *Szerényi*, *Ditrői* és *Ferenczi* fölléptével. Vasárnap este A *testőr-t* adják.

A *Király Színház*-ban szombaton a *Lotti ezredesei* című énekes bohózatot adják, *Fedák Sári*val Lotti szerepében. A művésznő holnap a *Szultán* című szerepében fog föllépni. Az előadások nyolc órakor kezdődnek.

A *Magyar Színház*-ban holnap, pénteken este nyolc órakor kezdik el az új évadot *Biró Lajos Sárga lilium* című színművének előadásával. Szombaton A *vizözön*, vasárnap délután A *sasfiók*, este pedig A *kis lord* kerül színre az ismert szereplőkkel.

Az *Uránia Színház* évadnyitó előadása holnap, pénteken este lesz. *Pekár Gyula* és *Kern Aurél* többször jubilált tanulmánya, A *tánc* kerül színre. Szeptember elején fogják bemutatni az első újdonságot. Addig a régi, kedveltebb darabok szerepelnek a műsoron.

A *Budai Szinkör*-ben szombaton délután lesz a karszemélyzet jutalomjátéka. A kabaré keretében föllép *Papp János*, a *Modern Színpad* művésze és *Ujvári Károly*, a szinkör egykori kedvelt komikusa. Holnap este a *Hoffmann meséi* című operát adják.

* **(Beírás a színésziskolába.)** *Rákosi Szidi* asszony nyilvánossági joggal főruházott iskolájában augusztus 24-én kezdik el a növendékek beírását. Fölvételre jelentkezni szeptember 6-ig lehet, délután négy és öt óra között. A fölvételi vizsgálatot szeptember 6-án és a következő nap délutánján tartják meg. A tanítás szeptember 9-én, reggel nyolc órakor kezdődik. Bővebb fölvilágosítással szolgál az iskola titkárja. (Csengery-utca 28.).

* **(Magyar művészek arcképcsarnoka.)** Jelentettük már, hogy *Zichy János* gróf kultuszminiszter a *Képzőművészeti Társulat* közelgő félszázados jubileuma alkalmából megteremti a magyar képzőművészek arcképcsarnokát. Körülbelül százötven kép és szobor lesz az arcképcsarnokban. Az elhunyt művészekről már igen sok portré van a történelmi arcképcsarnokban s néhány nemcsak a elhunytakról, de az élőkrol is a Szépművészeti Múzeumban. Az elhunyt művészek hiányzó arcképét legkiválóbb művészeink fogják elkészíteni. Az élő művészek maguk alkothatják képmásukat, vagy tetszés szerint valamelyik pályatársukkal készíttethetik el. A szobrászok mellszoborban is megörökíthetik a maguk és kollégájuk képmását.

* **(Beírás az Iparművészeti Iskolába.)** Az újonnan jelentkező rendes és rendkívüli növendékek beírása szeptember 5-én, délelőtt kilenc órától tizenegyig lesz az Iparművészeti Iskolában. (Kinizsy-utca 31.) A vendéglátogató növendékeket szeptember 6-án irják be, az említett délelőtti órákban. Ezen a két napon hat és nyolc óra között, továbbá szeptember 10-én, délelőtt kilenc és tizenegy óra között irják be az esti kurzusra jelentkezőket. A mintázási és szakbeli fölvételi vizsgálat szeptember 11-én kezdődik és három napig tart.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A villamos közlekedés.** Vasárnapi számunkban közöltük a közuti vasut megvizsgálására kiküldött szakbizottság jelentését. A jelentés tudvalevőleg több kisebb hiány konstatálásán kívül azt az általános kifogást tette, hogy a közuti vasúttársaság egyszerre nagyon sok helyen javítja a vonalat s nagyobb területen szakgatja föl a pályát, mint kellene. A tanács ma tárgyalta a bizottság jelentését s intézkedett a vonalátalakítások gyorsítása érdekében. A társaságot utasította, hogy az átalakítási munkákat gyorsabban hajtsa végre s a munkát csak akkor kezdje meg, a mikor már valamennyi anyag